

KONGRE - SEMPOZYUM - TOPLANTI İZLENİMLERİ

Türkiye'deki Bütün Tüp Bebekler Kayıt Altına Alınacak

İstanbul'da yapılan "Türkiye'de Yardımcı Üreme Teknikleri Uygulamalarıyla Artan Çoğul Gebelikler Gerçeği: Problem ve Çözüm Önerileri ile Ülkemizde Üremeye Yardımcı Tekniklerde Veri Toplanması ve Standardizasyonu" başlıklı sempozyum, Türk Obstetrik ve Jinekoloji Derneği, Üreme Tıbbı Derneği ve Üreme Sağlığı ve İnfertilite Derneği'nin öncülüğünde, Türkiye Maternal-Fetal Tıp ve Perinatoloji Derneği ve Türk Perinatoloji Derneği desteği ile yapıldı

Sempozyuma Sağlık Bakanlığı yetkilileri, uluslararası kuruluşların temsilcileri ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri katıldı. Sempozyumun ilk gününde Dr. David Adamson, (ABD), Dr. Karl Nygren (İsveç), Dr. Jacques De Mouzon (Fransa) ve Sağlık Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla veri toplama önemi, dünyadaki durumu ve çözümleri, çoğul gebeliklerle ortaya çıkan sorunlar, klinik, laboratuvar ve embriyo transfer uygulamalarıyla önleme stratejileri ilgili sunumlar yapıldı ve tartışma ortamı sağlandı.

Toplantıda çoğul gebeliklerin riskinin normale göre biraz daha fazla olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Atıl Yüksel, "Çoğul gebeliklerde normalden biraz

daha fazla erken doğum oluyor. Doğumdan sonra yeni doğan yoğun bakıma girme olasılıkları ve sezaryen olmaları daha da artıyor" diyerek riskler konusunda şunları söylüyor:

"Bu bebeklerde anomaliler normalin yüzde 40'ı kadar artış gösteriyor. İkiz gebelik, üçüz gebelik gibi çoğul gebeliklerin oranı artınca, ne kadar fazla ise içerideki embriyo sayısı getirdiği riskler de o derece artıyor. Bu riskler hem embriyolar açısından hem de anne açısından oluyor. Kısa vadede yeni doğan bakımı gibi sorunlar uzun vade ise bu çocuklarda zihinsel problemlerin görülme oranı artabiliyor. O nedenle hedef olarak biz tek embriyo olmasını istiyoruz. İkiz kabul ama üçüz gebelikler olmasını istemiyoruz. Sayı 3-4'e çıktığı zaman ciddi problemler var anlamına geliyor."

Üreme Sağlığı ve İntertilite Derneği Başkanı Doç. Dr. Bülent Urman ise yaptığı konuşmada, "Ülkemizde çoğul gebeliğin sıklığı ve çoğul gebeliklerin hangi oranda ÜYT (Üremeye Yardımcı

Teknikler) uygulamalarından kaynaklandığına dair veri bulunmamaktadır. Bu nedenle ÜYT uygulamalarına getirilecek agresif kısıtlamaların gebelik oranlarını olumsuz olarak etkilerken çoğul gebelikleri istenildiği oranda azaltamama riski vardır" dedi.

Dr. Urman, "Mevcut yönetmelikte 3 ile kısıtlanan ancak hekim uygun gördüğü takdirde artırılabilen transfer edilebilir embriyo sayısı hakkında değişiklik yapılması gerekliliği hem ÜYT merkezi sorumluları, hem embriyologlar, hem perinatologlar ve hem de neonatologlar tarafından kabul görmüştür. ÜYT merkezi sorumluları ve embriyologlar sayısının prognostik kriterlere göre değişken olmasını savunurken perinatolog ve neonatologlar sayısının tüm çiftler için 2 ile kısıtlanmasını önermektedirler. Üreme Sağlığı ve İntertilite Derneği olarak görüşümüz tüm çiftler için getirilecek olan 2 embriyo kısıtlamasının olumsuz verilere sahip çiftlerde gebelik oranını ciddi anlamda azaltacağı şeklindedir. Veri toplama ülkemiz için önemli bir sorundur. Mevcut durumda veriler yılda bir toplanmalı ve bir önceki yılın verileri takip eden yılın Ekim ayında Sağlık Bakanlığı'na gönderilmelidir. Daha sağlıklı olan yöntem ise kadının stimülasyonunun ilk gününden itibaren verilerin online olarak web tabanlı bir programa girilmesidir. Bunun için uzmanlık dernekleri Sağlık Bakanlığı ile koordineli olarak çalışmakta gönüllü olmuşlardır" diye konuştu.

Üreme Tıbbı Derneği Başkanı Prof. Dr. Timur Gürgeç ise, ikiz ve üçüzlerin artmasından dolayı gebelik sorunlarının da ortaya çıktığına değindi. Dr. Gürgeç, "Bilim adamları olarak Türkiye'de tüp bebek sisteminin Avrupa standartlarında olmasını ve verilerin toplanması, de-

ğerlendirilmesi ve başarı oranlarının artırılmasını hedefliyoruz. Ayrıca hastanın lehine ve aleyhine olan şeyleri de kişisel olarak değerlendirip en ucuz ve en kaliteli bir şekilde oluşturmaya çalışıyoruz. Çünkü tüp bebek konusundan rant sağlamak isteyenler olabiliyor. O nedenle halkta güven kalmadı.

Tüp bebeğin çoğul gebeliklere katkısı fazladır. Çoğul gebeliklerde ikizler, üçüzler arttıkça gebelik ileri derecede problemlili hale gelebiliyor. Anneye ait sorunlar artıyor. Erken doğumla çocuklar ölebiliyor veya erken doğumla çocuklar başka sorunlarla karşılaşabiliyor. Ayrıca Türkiye’de kuvöz bakımları Türkiye’nin her tarafında gelişmiş değil. Tüp bebek merkezlerinin çok büyük kesimi Ankara, İzmir ve İstanbul’da ama hasta sonradan memleketine dönüyor ve oralarda yoğun bakım olmadığı için çocukların bir kısmı bakımsızlıktan ölebiliyor, sakat kalabiliyor. Bütün bunlardan yola çıkarak bir standart oluşturulmasının doğru olduğunu düşündük ve bir araya geldik. Ben aynı zamanda Avrupa İnsan Üremesi ve Embriyoloji Derneği’nin (ESHRE) ilk Türk Yönetim Kurulu üyesiyim. Oradaki çalışmalardan da ülkemiz adına nasıl faydalanabiliriz diye bakıyoruz. Çoğul gebeliklerin azaltılması için herşeyden önce verilerin çok iyi toplanması lazım. Doğum oranları, anomali oranları, erken doğum oranları, çocuk kayıpları gibi verilerin toplanarak kıyas yapılmalı ve ondan sonra sorunun çözülmesi gerekir. Biz Avrupa’da bu konuda çok ile-

ri olmak istiyoruz. Türkiye’de senede 40 bin tüp bebek işlemi yapılıyor. Bu büyük bir rakam. Avrupa’da bu işin nasıl yapıldığını ve bizim neler yapmamız gerektiğini bu sempozyumda tartıştık. Avrupa’da ve dünyada bu sorunu nasıl çözdüler diye baktığımızda öncelikle kayıt sisteminin önemli olduğunu görüyoruz. Türkiye’de bazı verilerin toplanmasında koordinasyon eksikliğinden dolayı yeterli bilgi saptanamıyoruz. Bu sempozyum sonrasında Avrupa ve dünya modeline göre Türkiye’nin ekonomisi ve hasta tercihlerine göre yeni bir Türkiye modeli oluşturulacak” şeklinde konuştu.

Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği Başkanı Prof. Dr. İsmail Mete İtil’de yaptığı konuşmada kayıt sistemiyle “Türkiye Avrupa standartlarına ulaşacaktır” dedi. Beş dernek, Sağlık Bakanlığı yetkilileri ve sivil toplum kurumları ile bir araya gelinen sempozyumda yardımcı üreme teknikleri ile doğan ikiz ve üstü gebeliklerdeki artışlarla ilgili ilk adımın kayıt altına alma olduğuna karar verildiğine değinen Dr. İtil, “verilerin toplanarak protokol oluşturacağını ve yardımcı üreme teknikleri sonucu oluşan ikiz gebeliklerdeki artışın nasıl önleneceği ve embriyo transferine kısıtlama getirilmesi konusunda ayrıntılı bir çalıştay yapıldı. Çalıştay sonunda hazırlanan protokol 92 merkez verilerini program çerçevesinde uygulama yapılan hastaları vatandaş kimlik numarası ile birlikte kayıt yapacak. Kullanılan ilaçlar, kaç embriyo transfer edildiği,

başarı sonuçları, çoğul gebelik sonuçları gibi bütün veriler kayıt edilecek. Bu kayıtlar sayesinde Türkiye de, Avrupa’nın 35 ülkesinde yapıldığı gibi Avrupa standartlarında bir kayıt sistemine sahip olacak. Biz Jinekoloji Derneği olarak bu kayıt sistemini çok önemli biliyor ve destekliyoruz. Gerek maddi, gerekse insan gücü olarak buna elimizden gelen katkıyı yapacağız ve Sağlık Bakanlığı ile ortak çalışma içerisinde olacağız” dedi.

Türkiye Maternal Fetal Tıp ve Perinatoloji Derneği Başkanı Prof. Dr. Acar Koç ise çoğul gebeliklerin yüksek risk taşıdığına dikkat çekti. Dr. Koç, “Perinatoloji uzmanları olarak biz riskli gebelikleri izliyoruz. Çoğul gebelikler de beraberrinde çeşitli riskleri getiriyor. Yada çoğul gebelik oluştuğunda bir operasyonla sayısı azaltılıyor. Örneğin beşiz bir gebelikte bunun üçünün alınıp diğerleri ile gebeliğe devam ediliyor. Ancak bu işlemle de yok edilen embriyolardan kalan maddeler sıkıntı doğuruyor. Bu işlem, gerek aile, gerekse bu işin uygulayıcısı hekimler açısından hoş olmayan bir durum. Aynı zamanda getirdiği bir takım riskler de var. O nedenle çoğul gebelikler zaten yüksek risk taşıdığı için bunların kayıt sistemi oluşturulmalı ve tüm yardımcı teknikle oluşan gebelik verileri kayda girilmelidir. Aslında pekçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de sayı kısıtlaması var ancak “Hekimin gerekli gördüğü şartlar” diye bir ibare olduğu için konu tartışmalı hale geliyor” dedi. 📞